

LIITE 1: Perustelumuuisto - Eräiden hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 8.6.2020 (HEL 2019-009964)

Taulukko 1. Innovaatorahaston uudet hanke-ehdotukset

	Toteuttaja	Hanke	Haettu rahoitus 2020	Myönnettävä rahoitus 2020	Haettu rahoitus 2021	Sidottava rahoitus 2021	Haettu rahoitus 2022	Sidottava rahoitus 2022	Haettu rahoitus 2023	Sidottava rahoitus 2023	Haettu rahoitus yhteensä 2020-2023	Myönnettävä ja sidottava yhteensä 2020-2023
1	Design District Helsinki, Designkortteli ry	Design District Helsingin digitaalinen uudistus ja siirtyminen alustatalouteen	20 050	0	-	-	-	-	-	-	20 050	0
2	Forum Virium Helsinki Oy	Fiksu kaupunki – Helsinki Innovation Districts	FVH:	FVH:	FVH:	FVH:	FVH:	FVH:	FVH:	FVH:	1 558 294	1 558 294
	Helsingin kaupunki, Kaupunginkanslia		47 400 HKI: 0	47 400 HKI: 0	421 956 HKI: 70 000	421 956 HKI: 70 000	450 256 HKI: 70 200	450 256 HKI: 70 200	428 482 HKI: 70 000	428 482 HKI: 70 000		
3	Inklusiiv ry	Helsinki monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden globaalina edelläkävijänä	30 000	30 000	30 000	30 000	-	-	-	-	60 000	60 000
4	Intro Marketing Oy	Case Retuna Helsinkiin	-	-	220 000	-	-	-	-	-	220 000	0
5	Mobedig Oy (Happymoor)	#happymoorfinland	Happym:		Happym:						185 000	0
	Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy (Ekokompassi)		100 000 Ekok: 35 000	0	40 000 Ekok: 10 000	0	-	-	-	-		
6	MyData Global ry	Citizen Roaming – Kaupunkilaistiedon liikuteltavuus	57 200	0	59 200	0	-	-	-	-	116 400	0
7	Springboard Entrepreneurship AB	Springboard Ponnahduslauta Yrittämiseen	194 400	0	363 000	0	346 800	0	-	-	904 200	0
		YHTEENSÄ	484 050	77 400	1 214 156	521 956	867 256	520 456	498 482	498 482	3 063 944	1 618 294

Taulukko 2. Innovaatorahaston uusien hanke-ehdotusten sääntöjen ja rahaston käytön periaatteiden mukaisuus

	Toteuttaja	Hanke	Luo tulevaisuuden elinkeino-perustaa	Luo tulevaisuuden osaamis-perustaa	Kaupunki-strategian mukainen	Edistää yrityseko-systeemiä/ luo kokeilu-alustaa	Muut arviointikriteerit
1	Design District Helsinki, Designkortteli ry	Design District Helsingin digitaalinen uudistus ja siirtyminen alustatalouteen		x	x	x	
2	Forum Virium Helsinki Oy ja Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia	Fiksut kaupunginosat - Helsinki Innovation Districts	x	x	x	x	
3	Inklusiiv ry	Helsinki monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden globaalina edelläkävijänä	x	x	x	x	
4	Intro Marketing Oy	Case Retuna Helsinkiin		x	x		Yksittäisen toimijan liiketoiminnan kehittäminen
5	Mobedig Oy (Happymoor) & Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy (Ekokompassi)	#happymoorfinland		x	x	x	Hankkeeseen liittyy riskejä.
6	MyData Global ry	Citizen Roaming – Kaupunkilaistiedon liikuteltavuus		x	x	x	
7	Springboard Entrepreneurship AB	Springboard Ponnahduslauta Yrittämiseen		x	x		Hankkeeseen liittyy riskejä ja muu rahoitus puuttuu.

1 Design District Helsinki, Designkortteli ry: Design District Helsingin digitaalinen uudistus ja siirtyminen alustatalouteen

Toteutusaika:	08/2020 - 09/2021
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto
Yhteistyötahot muualla:	Design Districtin jäsenyritykset, Designmuseo, Helsinki Design Week, Helsinki Marketing, Ohjenuorana Visit Finlandin matkailun digitiekartta
Kokonaiskustannukset:	26 650 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2020	20 050	6 600	2020	0

Hankkeen kuvaus

Design District Helsinki (myöhemmin DDH) on noin 200 designalan yrityksen verkostomainen kokonaisuus. Yhteisö koostuu pääosin pienistä yrityksistä, jotka muodostavat vahvan yhteisön ja joiden välillä vallitsee sujuva yhteistyö. Yhdistys on 15-vuotisen toimintansa aikana tukenut luovien alojen kivijalkayrittäjyyttä Helsingin historiallisessa keskustassa ja samalla vahvistanut kansainvälisesti mielikuvaa Helsingistä muotoilu- ja kaupunkina. Matkailijoille DDH on näkynyt erityisesti designiin keskittyvällä paperikartallaan.

DDH toimii maantieteellisesti melko pienellä alueella, joka on kooltaan noin 4 km². Yhdistyksessä on tehty päätös laajentaa toiminta-alueetta koskemaan koko Helsinkiä. Laajennus toteutetaan digitaalisesti ja sillä saadaan paikallisen designalan laadukas kärki saman sateenvarjon alle. Laajennus käsittää siirtymisen avoimien rajapintojen piiriin, paikkatieto- ja karttapalvelun kehittämisen ja se toteutetaan osana DDH:n kattavaa digitaalista uudistusta. Hankkeen myötä DDH siirtyy tiedon osalta uuteen aikaan, jossa tieto jäsenyrityksistä ja niiden palveluista on saavutettavaa ja helposti käytettävää.

Aikataulullisesti hanke sivuaa Visit Finlandin kansallisen matkailun tietovarannon kehittämisen aikataulua ja DDH:n tavoitteena on olla osa tietovarannon ympärille kehittyvää ekosysteemiä. DDH aikoo myös hyödyntää tietovarantoa uusissa digitaalisissa palveluissaan. Hankkeen erityisyytenä on se, että iso yritysjoukko siirtyy kerralla avoimen datan piiriin ja hankkeesta kertyviä oppeja ja osaamista voi käyttää hyväksi myös muilla toimialoilla.

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Hanke kehittää pääasiassa Design District Helsingin nettisivua ja sen digitaalisia rajapintoja. Uusi alusta mahdollistaisi yhdistyksen ja sen jäsenyritysten saamisen osaksi kansallista digitaalista ekosysteemiä ja matkailun tietovarantoa. Hanke ei kuitenkaan ulotu yksittäisten jäsenyritysten nettisivujen kehittämiseen, vaan koskee nimenomaan Design District Helsingin alustan kautta jaettavaa tietoa, kuten esimerkiksi paikkatietoja, tuote- ja palvelukuvauksia ja aukioloaikoja.

Hankkeen arvioidaan edistävän yhdistyksen jäsenten näkyvyyttä ja myyntiä, siltä osin kuin jäsenyritykset ja uudet mukaan tulevat yritykset lähtevät mukaan kehittämistyöhön. Elinkeinoperustan luominen jää kuitenkin rajalliseksi.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Design District Helsinki on tärkeä toimija Helsingin designekosysteemille ja hanke voisi tukea Helsingin design-ekosysteemin edelleen kehittämistä. Uusi alusta ja datan avaaminen voisi mahdollistaa uusien palvelupohjaisten liiketoimintamallien kehittämisen. Hanke voisi tukea mukana olevien pienten designyritysten elinkeinopohjaa ja avaisi näkyvyyttä matkailun tietovarannon mahdollisuuksiin.

Strategian mukaisuus:

Hanke voisi osaltaan vahvistaa Helsinkiä muotoilukaupunkina ja keskustan vetovoimaisuutta edistämällä keskustan designalan yritysten näkyvyyttä.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Hankkeella on keskustan elinvoimaisuuden näkökulmasta positiivisia tavoitteita. Hanke edistäisi keskustan designliikkeiden tiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä. On myös positiivista, jos lähipalveluiden merkitys nousee ja kuluttajavalintojen paikallisia vaikutuksia ymmärretään paremmin.

Muut arviointikriteerit:

Hankkeelle ei esitetä rahoitusta, koska elinkeinoperustan luominen arvioidaan jäävän liian rajalliseksi. Muillakin vastaavien yritysyhdistysten sivustoilla saattaisi olla saman tyyppisiä digitaalisia kehittämistarpeita ja innovaatorahastoa ei nähdä oikeana rahoituslähteenä sellaiseen.

Hankehakemus on sinällään toteutuskelpoinen. Positiivista on myös, että hakija olisi valmis jatkamaan design-ekosysteemin digitaalista kehittämistä itsenäisesti hankkeen jälkeen.

2 Forum Virium Helsinki Oy: Fiksu kaupunki – Helsinki Innovation Districts

Toteutusaika:	11/2020 – 12/2023
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslia, Kaupunkiympäristön toimiala, Kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala
Yhteistyötahot muualla:	Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Aalto-yliopisto, keskeiset rakennuttajat, teleoperaattorit (5G), paikallisia merkittäviä yrityksiä: Kesko, kauppakeskustoimijat, Smart & Clean –säätio, kaikki alueellisiin pilotointeihin tai kokeiluihin osallistuvat yritykset
Kokonaiskustannukset:	2 038 294 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2020	FVH: 47 400 HKI: 0	-	2020	FVH: 47 400
2021	FVH: 421 956 HKI: 70 000	160 000	2021	FVH: 421 956 HKI: 70 000
2022	FVH: 450 256 HKI: 70 200	160 000	2022	FVH: 450 256 HKI: 70 200
2023	FVH: 428 482 HKI: 70 000	160 000	2023	FVH: 428 482 HKI: 70 000
Yht.	1 558 294	480 000	Yht.	1 558 294

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tavoitteena on viedä älykaupunkikehitys uusien kehittyvien alueiden lisäksi täydennysrakennettaville alueille ja tuottaa helsinkiläisille yrityksille ja asukkaille merkittäviä uuden teknologian kehitys- ja omaksumismahdollisuuksia.

Hankkeen taustana on Fiksu Kalasatama -hanke, jossa on kehitetty smart city -ratkaisujen alueellista innovaatioalustaa, sekä luotu alueelle merkittävä kansainvälinen tunnettuus ja brändi. Nyt toiminnan parhaat käytännöt halutaan levittää uusien alueiden lisäksi täydennysrakennettaville alueille. Lisäksi hankkeen tavoitteena on laajentaa alueellisen innovaatioalustatoiminnan koordinaatiota Helsingin aluerakennushankkeiden välillä. Fiksun Kalasataman merkittävimmät saavutukset ovat olleet kokeilutoiminnan yhteistyömallien luominen alueen suuryritysten kanssa sekä toiminnan vaikuttavuuden laajentaminen ja innovatiivisten ratkaisujen edellytysten luominen tiivistämällä yhteistyötä alueen kaavoituksen ja rakennuttajien kanssa. Hanke on kehittänyt useita yhteiskehittämisen metodeja, joilla tehdään systemaattista kehittämistarpeiden tunnistamista sekä kiihdytetään kokeilujen lisäksi laajamittaista hanketoimintaa. Lisäksi hanke on koordinoanut Kalasataman älykaupunki-tiekarttaa ja kehittänyt sitä systemaattisesti esimerkiksi terveyteen ja hyvinvointiin, kaupungin digitaaliseen kaksoseen (eli kaupungin digitaaliseen mallinnukseen), vihreään

infrastruktuuriin ja tilojen jakamistalouteen liittyvillä hankkeilla. Uusi hanke rakentaa tämän kokemuksen päälle sekä laajentaa ja jatkokehittää tätä toimintaa.

Fiksun Kalasataman oppeja sovelletaan neljässä temaattisessa osaprojektissa, jotka toteutetaan kukin omassa kaupunginosassaan: Pasilassa, Malmilla, Malminkartano-Kannelmäen alueella ja Mellunkylän suurpiirissä. Osaprojekteissa sovelletaan FVH:n Virtuaalivihreä-hankkeessa testaamaa design sprint -menetelmää, sekä Fiksun Kalasataman nopeiden kokeilujen ohjelmaformaattia ilmastotavoitteita tukevan smart & clean -kaupunki-infrastruktuurin ja urbaanien palveluiden kehittämiseen. Hankkeessa testataan ja toteutetaan uusia digitaalisia ja kestäviä ratkaisuja parantamaan ja tehostamaan helsinkiläistä kaupunkielämää, palvelutarjontaa sekä palveluiden suunnittelua. Hankkeessa tehdään yhteistyötä yritysten, asukkaiden ja kaupungin aluekehittämiseen liittyvien eri yksiköiden, sekä tutkimuslaitosten kanssa.

Samalla hanke mahdollistaa kaupungin toimialoja tukevien erillisten EU-rahoitteisten hankkeiden tunnistamisen ja hakemisen, ja tuo siten merkittävää lisäarvoa kaupungille. Tunnistetut tarpeet kiteytetään "Helsingin alueelliseen innovaatiotiekarttaan", jonka avulla työtä koordinoidaan ja seurataan. Hanke myötävaikuttaa elinkeinoelämän kehittämiseen kohdealueilla, ja samalla se edistää sosiaalista kestävyttä ja tasavertaista Helsinkiä, lisää alueiden viihtyisyyttä, turvallisuutta ja elinvoimaisuutta, sekä ehkäisee alueiden eriarvoistumista ja segregatiota.

Alueittain toteutettavien teemaprojektien sekä tiekartan koostamisen lisäksi hankkeen keskeinen osa on Fiksu Kaupunki - Helsinki Innovation Districts -koordinaatio-osuus, jossa koordinoidaan kaupunkitasoisesti eri alueilla tapahtuvaa innovaatiotoimintaa tiekarttaa hyödyntäen, fasilitoidaan kehittäjä- ja asukas yhteisöjä sekä skaalataan mm. Fiksussa Kalasatamassa hankittuja oppeja ja smart city -toiminnan brändiä koskemaan koko kaupunkia. Lisäksi koordinaatio-osuus mittaa ja seuraa hankkeen vaikuttavuutta sekä tuottaa hanketoimintaa tukevaa tietoa ja viestintää, kuten julkaisuja.

Hanke tekee yhteistyötä Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana -hankkeen kanssa tuottaen sen käyttöön muilla innovaatioalustoilla sovellettavia yhteiskehittämisen metodeja, tunnistamalla uusia skaalattavia liiketoimintamalleja sekä vahvistamalla aluelähtöistä innovaatio-osaamista useissa kaupunginosissa. Hanke voi myös toimia toteutuslupana sellaisille kokeiluille, jotka kaupunkitasolla tunnistetaan tarpeelliseksi, ja fasilitoida niiden toteutusta alueellisesti ja käytännön tasolla.

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Tarve hankkeelle on tunnistettu Fiksu Kalasatama -hankkeen ohjausryhmässä, keskusteluissa kaupunkiympäristön toimialajohdon kanssa sekä vuoropuhelussa kaupunginkanslian asumisen ja aluerakennusyksikön kanssa. Yritysten palaute Fiksu Kalasatama -hankkeen kokeiluohjelmista sekä innovaatioalustan fasilitaatiosta on ollut myönteistä ja indikoinut toiminnan jatkon tarpeellisuutta.

Hankkeen kohteena on olemassa olevien alueiden täydentäminen ja siihen liittyvät innovaatiot ja kehittämistoimet. Tällaisille ratkaisuille on kansallisesti ja Euroopan mittakaavassa suuri markkinapotentiaali. Samalla olemassa olevien uusien ratkaisujen testaus synnyttää referenssejä paikallisille toimijoille ja antaa heille pohjaa ponnistaa laajemmille markkinoille. Aiemmin kaupungissa kehitettyjen ja pilotoitujen yhteistyömallien levittäminen ja jalkauttaminen on myös tärkeää.

Teemaprojektien liiketoimintapotentiaali ja yritysten saavuttama hyöty voidaan jakaa lyhyen aikavälin, eli projektin aikaiseen hyötyyn, sekä pidemmällä aikavälillä realisoituvaan hyötyyn, jonka suuruutta tai sisältöä on aikaisessa vaiheessa vaikea arvioida. Lyhyellä aikavälillä tavoiteltava elinkeinovaikutus muodostuu yrityksille tarjottavien kokeilu- ja pilotointimahdollisuuksien fasilitoinnista, yrityksille merkittävän käyttäjäpalautteen kerryttämisestä tosielämän kokeiluympäristössä sekä yrityksille syntyvistä toteutusreferensseistä. Teemaprojektien työmetodeina käytetään Forum Viriumin hankkeissa kehitettyjä innovaatioprojektien toteutustapoja, kuten design sprint -kokonaisuudet ja mahdollisesti nopeiden kokeilujen ohjelmat. Näiden metodien myönteinen vaikutus yrityksille on todennettu Forum Viriumin aikaisemmissa vaikuttavuusarvioinneissa.

Hankkeen teemaprojekteissa on korostettava elinkeinoperustan luomista, eli toimenpiteet on toteutettava niin että projektit saadaan palvelemaan yrittäjyyttä, yritysten tuotekehitystä/ ja innovointia mahdollisimman laajasti. Teemaprojekteja tulee tarvittaessa voida vaihtaa ja kehittää, niin että elinkeinopoliittinen vaikuttavuus on mahdollisimman suuri.

Hankkeessa työstettävässä Helsingin alueellisessa innovaatiotiekartassa tulee erityisesti painottaa elinkeino- ja osaamisperustan luomista. Kaupungin innovaatioalustojen hyödyntäminen voi tuottaa monelle Helsingissä toimivalle yritykselle markkinaetua ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Hanke edistäisi Helsingin innovaatio- ja kokeilutoiminnan yhteiskehitystä, jolla älykästä ja kestävästä kaupunkia tehdään. Fiksu Kalasatama -hankkeessa on kerätty vuosien kokemus rakentaa yritysekosysteemiä innovaatiotoiminnalle, joka perustuu asukkaiden, kaupungin työntekijöiden ja yritysten osallistamiseen. Viimeisen vuoden aikana hankkeessa on myös käyty keskusteluita alueen rakennuttajien kanssa tavalla, jota kaupungissa ei olla ennen tehty. Hanke voi nyt laajentaa maantieteellistä aluetta ja sitä kautta myös osaamista esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialan sisällä siitä, miten yritysten kanssa voidaan alueellisesti toimia. Hanke ei siis pelkästään keskity innovaatiotoiminnan tai yritysekosysteemien kehittymiseen, vaan kytkee toiminnan kaupungin omaan toimintaan ja kaupunkikehittämiseen hyvin konkreettisesti.

Hanke kasvattaa kaupungin omaa osaamista, uudenlaisia työskentelymalleja ja verkostomaista yhteiskehittämistä ja edistää siten kaupungin kykyä tehdä systemaattisesti yritysyritysyhteistyötä niin, että samalla otetaan huomioon ilmastotavoitteet. Tavoitteena on tehdä innovaatiotoiminnasta osa kaupungin aluekehittämistä, niin että siitä tulee uusi normi. Hankkeessa on mukana laaja yhteistyöverkosto ja kattavasti kaupungin eri toimintoja, joiden sisäinen parempi verkostoituminen on erittäin tarpeellista.

Hankkeessa kehitetään innovaatioita tarvepohjalta, mikä takaa niille myös paremmin kaupallisen menestyksen. Innovaatioiden jatkokehitys kaupalliseksi mahdollistetaan erilaisin jatkotoimenpitein innovaatiotiekartan puitteissa. Hanke on myös maantieteellisesti kattava. Kokeilualueet sijaitsevat eri puolilla kaupunkia, mikä tuo kokemuksia toiminnasta erilaisissa ympäristöissä.

Tämä hanke ja innovaatorahaston rahoittama hanke ”Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana” voivat täydentää toisiaan. Hankkeita kehoitetaan tekemään koordinoitusti tiivistä yhteistyötä. Esimerkiksi hankkeen vaikuttavuusmallia tulee kehittää yhdessä. Myös brändin rakentamisessa on

huomioitava, että ei rakenneta useita erillisiä ja rinnakkaisia brändejä, esimerkiksi niin, että kehitys- ja kokeilualustatoiminnalle rakennetaan omansa ja alueisiin liittyvälle innovaatiotoiminnalle omansa.

Strategian mukaisuus:

Tavoitteet ovat ylätasoisina kunnianhimoiset ja vastaavat kaupungin strategisia linjauksia.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Hankkeessa korostuu asukkaiden osallistuminen innovaatiotoimintaan. Toiminnalla voidaan kanavoida asukaspalautetta yritysten ratkaisuihin ja siten kehittää entistä parempia palveluja. Sosiaalisen kestävyuden tukeminen hillitsee alueiden ja maankäyttöarvon eriytymistä kaupungissa. Se vahvistaa myös paikallisdemokratiaa ja asukkaiden tasavertaisia mahdollisuuksia vaikuttaa elinympäristöönsä.

Hanke tukee erityisesti kaupunkiympäristön toimialan suunnittelijoiden ja asiantuntijoiden kyvykkyyttä hyödyntää yritysten tarjoamia teknologisia ratkaisuja osana alueiden suunnittelua. Kun hankkeessa toteutetut teemaprojektit saadaan valmiiksi, on kaupunkiympäristön toimialalla lähtökohtaisesti edellytykset hyödyntää tuloksia myös muilla kehitysalueilla.

Muut arviointikriteerit:

Hanke täyttää innovaatorahaston kriteerit ja hankkeelle esitetään rahoitusta vuoteen 2023 saakka. Kehittämistyötä kannattaa tehdä pitkäjänteisesti, jotta hankkeen tulokset ja uudet toimintamallit saadaan käyttöön mahdollisimman laajasti.

Hankkeen tilakustannukset on osoitettava niin, että ne palvelevat hankkeen alueellisia teemaprojekteja ja hankkeen tulosten jalkauttamista eri kaupunginosiin. Kalasatamassa sijaitseva Urban Lab ei välttämättä palvele tätä.

Hakemuksessa esitetty tavoite, että tunnistetaan kehitettäviä asioita, joihin Forum Virium Helsinki hakee ulkopuolista rahaa, on kannatettava. Näin toiminta mahdollistaa kehittämistä suurella volyymillä. Hakemuksen mukaan Forum Viriumin oma hankevalmistelutiimi osallistuu erillisten uusien projektien valmisteluun. Tätä työtä ei tule rahoittaa innovaatorahaston hankkeella.

Olisi hyvä saada Helsingin kaupungin kaupunginkanslian ja toimialojen viestintä mukaan hankkeen viestintäjoukkoihin alusta saakka monipuolisen asukas- ja yritysviestinnän varmistamiseksi.

Forum Virium Helsinki Oy:n saama tuki ei ole valtion tukea, koska yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa kilpailluilla markkinoilla.

3 Inklusiiv ry: Helsinki monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden globaalina edelläkävijänä

Toteutusaika:	09/2020-12/2021
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto
Yhteistyötahot muualla:	Teknologiateollisuus ry, Women in Tech, Slush, Maria 01, Futurice, TEK Akateemiset, Integrify. Lisäksi Inklusiiv ry:n kannattajajäseneksi on liittynyt jo yli 40 organisaatiota (keskisuuria ja suuria teknologiayrityksiä, startup-yhteisöjä, lista https://www.inklusiiv.org/for-companies-and-organizations).
Kokonaiskustannukset:	337 290 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2020	30 000	23 500	2020	30 000
2021	30 000	253 790	2021	30 000
Yht.	60 000	277 290	Yht.	60 000

Hankkeen kuvaus

Keväällä 2019 perustettu Inklusiiv-yhteisö ja nonprofit-toimintamalli syntyi yritysten tarpeesta löytää tukea monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden kehittämiseen ja ratkaisuja sen tuomiin haasteisiin. Inklusiiv-yhteisö luo alustan kokoontua, kokeilla, innovoida ja jakaa sekä kehittää tietoa ja osaamista yhdessä. Tarve Inklusiiv-hankkeelle on tunnustettu laajasti ja yhteisössä on mukana yli 40 yritystä ja organisaatiota.

Yhteisön rakentamisen keskiössä on yritysrajoitusten toimiminen ja muutoksen tekeminen yhdessä. Lukuiset kansainvälisesti merkittävät tutkimukset osoittavat, että monimuotoisuuden lisääminen organisaatioihin kehittää niiden kansainvälistä kilpailukykyä ja innovaatioedellytyksiä huomattavasti sekä parantaa liiketoiminnan tuloksia ja edesauttaa kasvua. Samalla on tutkittu myös sitä, että monimuotoisuuden puute voi johtaa myös kohtalokkaihin virheisiin tai puutteisiin esimerkiksi tuotekehityksessä (esimerkiksi Googlen rasistinen tekoäly, autojen turvavyönyt 73 % vaarallisempia naisille, koska testattu miesnukella).

Menestyksekkään työyhteisön sekä kansainvälistymisen rakentamiseksi työkalut monimuotoisuudesta ja inklusiivisuudesta pitää saada osaksi yritysten strategista tekemistä, prosesseja ja päivittäisiä toimintatapoja. Näillä taidoilla rakennetaan tulevaisuuden työskulttuuria, jolla houkutteellaan ja sitoutetaan parhaat osaajat myös kansainvälisesti, saavutetaan tutkitusti parempia tuloksia liiketoiminnassa ja omataan paremmat edellytykset innovointiin ja kansainväliseen kasvuun.

Inklusiiv-tiimissä on vahvat verkostot yritysmaailmaan ja kokemus liiketoiminnan ja yritysmaailman haasteissa (esim. rekrytointi, yrityskulttuuri, HR, viestintä, johtaminen). Tämä edesauttaa tunnistamaan yritysten tarpeita ja luomaan prosesseja, jotka tukevat niiden kasvua mahdollisimman tehokkaasti.

Inklusiiv on onnistunut jo herättämään yhteiskunnallista keskustelua aiheesta Suomessa. Inklusiivin toiminta on noteerattu myös eurooppalaisella teknologiakentällä. Financial Timesin startup-julkaisu Sifted listasi syksyllä 2019 Inklusiivin yhdeksi Euroopan merkittävimmistä monimuotoisuus ja inklusiivisuus -hankkeista. Euroopan teknologia-alan tilaa käsittelevässä 'The State of European Tech' -raportissa Inklusiiv mainittiin Top 10 -muutoksentelejä hankkeena Euroopan tasolla teemassa.

Hankkeen ytimessä on innovaatioverkosto, jolla eri tahot tuodaan yhteen kehittämään ratkaisuja haasteisiin sisältäen muun muassa haasteiden identifiointia, ratkaisuiden luomista ja käytäntöjen dokumentoimista digitaalisen käsikirjan muotoon muun muassa digitaalisten webinaarien, työpajojen ja tapahtumien avulla. Hankkeen vaikuttavuutta ja laajuutta tukee nopeasti kasvava yhteisö, josta rakennetaan Pohjois-Euroopan johtava monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden verkosto johdettuna Helsingistä käsin. Hankkeen avulla Suomesta tehdään globaali edelläkävijä näyttäen suuntaa monimuotoisuuden ja inklusiivisuuden johtamisessa.

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Hankkeen teema on tärkeä. Toimenpiteiden keskiössä on osaamisen ja hyvien käytäntöjen kerääminen ja tiedon levittäminen niistä. Toiminta on lupaavaa ja sen erityisenä vahvuutena voidaan pitää sen yrityslähtöisyyttä. Hanke vahvistaa Helsingissä toimivien yritysten osaamis pohjaa luomalla työkaluja ja osaamista, jota etenkin teknologiayritykset tarvitsevat kansainvälistymiseen ja kasvuun. Jos yritykset saavat sparrausta erilaisten työntekijöiden palkkaamiseen ja tukemiseen, se voi edistää yritysten menestymistä. Elinkeinoperustan luominen hankkeessa on kuitenkin epäsuora.

Hanke on erityisen ajankohtainen juuri nyt. Maahanmuuttajat ja muut hankkeen kohderyhmät ovat todennäköisesti koronakriisin väliputoajia työllisyyden osalta. Vähemmistöjen työllistymisessä on myös aikaisemmin ollut haasteita, joita tulisi ratkoa. Tietoisuuden kasvattaminen inklusiivisuuden ja monimuotoisuuden hyödyistä on kannatettavaa. Uusien toimintamallien, ratkaisujen ja verkostojen laatiminen hankkeen puitteissa voi auttaa yrityksiä ottamaan niitä käyttöön, eikä jokaisen yrityksen tarvitse luoda toimintamalleja puhtaalta pöydältä.

Monimuotoisuuteen ja inklusiivisuuteen liittyvää osaamista on Suomessa vielä aika vähän. Hanke voisi edistää sitä, että uusia rooleja, yrityksiä ja palveluita syntyisi näiden teemojen ympärille.

Monimuotoisuudella ja inklusiivisuudella on vaikutus yritysten kasvuun, kansainvälistymiseen, osaajien houkutteluun ja sitouttamiseen, mutta lisäksi myös ihmisten ja työpaikkojen hyvinvointiin.

Hankkeessa tulisi huomioida myös monimuotoisuus yrittäjyydessä, sillä startup yritysten keskuudessa ulkomaalaistaustaisia on suhteellisen paljon. Hankkeella on myös kansainvälisiä ulottuvuuksia, mikä voi tuoda Helsinkiä ja koko Suomea esille positiivisessa valossa.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Hakijan vahvuutena on olemassa oleva verkosto, joka toisaalta on tällä hetkellä

teknologiateollisuuspainotteinen. Hakija on jo kerännyt noin 40 yritystä kannattajajäseniksi ja tulee aktiivisesti kontaktoimaan satoja yrityksiä lisää hankkeen aikana.

Hankkeessa järjestettävien tapahtumien yhteydessä järjestetään työpajoja ja innovaatiohaasteita, joiden kautta on mahdollista tuoda konkreettisia malleja käyttöön yrityksille ja jotka kehitetään yhteistyössä aiheen ammattilaisten ja yritysten kanssa. Innovoinnissa ja uusien ratkaisuiden kehittämisessä on tärkeää ymmärtää juurisyy. Siksi hanke tukee tietoisuuden kasvattamisella ja keskustelun herättämisellä uuden luomista. Hankkeessa toteutettava tutkimus ja tieto edesauttavat juurisyyden kartoittamista ja mahdollistavat innovaatioiden luonnin ratkaisuiden kehittämiseksi.

Innovatiivisuuden kannalta mittareissa voisi painottua sovellettavat innovaatiot, niin laadullisesti kuin määrällisesti. Nyt hakemuksen mukaan mitattaisiin erityisesti järjestön tarjoaman toiminnan hyödyllisyyttä ja mielekkyyttä sekä jäsenistön yleistä kehittymistä kohti monimuotoisuutta.

Strategian mukaisuus:

Hanketoiminta on kaupunkistrategian mukaista, ja täydentää kaupungin omaa toimintaa. Hanke toteuttaa lisäksi kaupunkien ja valtionhallinnon yhteisen Talent Boost -toimenpideohjelman tavoitteita.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Helsingin kaupunki on tietystä mielessä työnantajana monimuotoisuuden edistämisen asioissa edelläkävijä, mutta hyvien käytäntöjen jakaminen yritysten muiden työnantajien kanssa on myös kaupungille hyödyllistä. Samalla eritaustaisen osaavan työvoiman tilanteen vahvistaminen edistää myös Helsingin asukkaiden palvelujen monimuotoisuutta ja helsinkiläisten omia työllisyysnäkömiä. Syrjinnän ehkäisy työmarkkinoilla on tärkeää myös tasa-arvonäkökulmasta.

Muut arviointikriteerit:

Kesällä 2019 perustettu Inklusiiv-yhteisö on kerännyt lyhyessä ajassa paljon positiivista huomiota sekä kotimaassa että Suomen rajojen ulkopuolella. Financial Timesin alainen startup-julkaisu Sifted listasi syksyllä 2019 Inklusiivin yhdeksi Euroopan merkittävimmistä monimuotoisuus- ja inklusiivisuus -hankkeista. Euroopan teknologia-alan tilaa käsittelevässä 'The State of European Tech' -raportissa (2019) Inklusiiv mainittiin Top 10 -muutoksentelejä hankkeena Euroopassa. Toiminnan tarpeesta ja korkeasta odotusarvosta kertoo myös se, että joukko isoja monikansallisia yrityksiä, kuten Supercell, Microsoft, Google, Kone ja Wärtsilä, on kuluneen vuoden aikana lähtenyt mukaan Inklusiivin toimintaan.

Rahoituksen myöntämiseen pienelle ja nuorelle toimijalle liittyy riskejä. Kyseessä on pääasiassa järjestön perustoiminnan käynnistäminen. Hakija on toimijana nuori, mutta silti jo onnistunut keräämään laajasti kumppaneita. Hanke saa rahoitusta myös Teknologiateollisuus ry:ltä. Inklusiiv ry:tä kehoitetaan hakemaan myös muuta, esimerkiksi kansallista rahaa toiminnalle.

Hyöty suhteessa haettuun rahoitukseen on kohtuullinen hankkeesta potentiaalisesti saatavaan hyötyyn nähden, mikäli yhteistyöyritysten määrällinen kasvu toteutuu odotetusti. Mukaan voisi tavoitella Helsingin alueella olevia yrityksiä myös enemmän.

Hankkeen toimenpiteet ja mittarit ovat hakemuksessa kuvattu melko yleisellä tasolla.

Hankesuunnitelman sisältöä ja hankkeen seurantamittareita tulee tarkentaa hankkeen ohjausryhmässä.

Hankkeen kuluja on suunnitelman mukaan ensi vuodesta lähtien tarkoitus kattaa ison tapahtuman lipputuloilla. Tämä voidaan nähdä riskinä, mikäli tapahtuma ei tuotakaan niin paljon tuottoa kuin on suunniteltu. Toisaalta hakijalla arvioidaan olevan hyvää osaamista tapahtumien järjestämisessä. Innovaatorahaston rahoitusta ei kohdisteta maksullisen tapahtuman toteuttamiseen.

Inklusiiv ry:n saama tuki ei ole valtion tukea, koska yhdistys ei harjoita taloudellista toimintaa.

4 Intro Marketing Oy: Case Retuna Helsinkiin

Toteutusaika:	1/2021 – 12/2021
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunkiympäristön toimiala, Ympäristönsuojelu ja ohjaus –yksikkö
Yhteistyötahot muualla:	Kierrätyskeskus, Aalto-yliopisto. Käsityöalan yritykset (mm. suutarit, puusepät, ompelijat, huonekalujen entisöijät) ja yritykset, jotka tekevät kestävän kehityksen periaatteella tuotteita tai palveluita.
Kokonaiskustannukset:	282 000 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2021	220 000	62 000	2021	0

Hankkeen kuvaus

Liikeidea on tarjota kuluttajille positiivinen, vastuullinen ja helppo keskittymä, jossa tuotteet ovat kuratoituja. Kaikki mitä vastuullisen kuluttamisen alustalla myydään, ovat kierrätettyä tai muuten vastuullisesti tuotettuja. Kuluttajat saavat helpon ja laadukkaan ostokokemuksen, joka vastaa heidän arvojaan. Yritys tarjoaa positiivisen ja täysin vastuullisen ns. kauppakeskuskokemuksen. Kuluttajat saavat helposti kierrätettyä ja myytyä omat tuotteensa sekä voivat ostaa uutta saman katon alta.

Ainutkertainen konsepti ja yhteisö, missä kaikki toimijat ovat kestävän kehityksen puolesta toimivia yrityksiä. Konsepti kokoaa alan toimijoille digitaalisesti ja fyysisen yhteen ns. alustalle. Yhdessä toimimalla saadaan suurempi kannattavuus ja teho, sillä asiakkaat saavat kokonaisvaltaisen tarjonnan samasta paikasta. Konseptiin luodaan arvoketju, joka hyödyttää kaikkia siinä toimivia yrityksiä.

Hankkeen tavoitteena:

- 1) Kestävän ja vastuullisen kuluttamisen tekeminen helpoksi sekä yrittäjille että kuluttajille
- 2) Tukea erityisesti pienyrittäjiä ja käsityöläisiä
- 3) Tehdä Helsinkiin Suomen ensimmäinen vastuullinen ”kauppakeskus” (vertaa Retuna Ruotsissa www.retuna.se)

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Ajatus kestävästä kulutuksesta ja kierrätyksen edistämisestä on erittäin kannatettava. Erityisesti tekstiilien valmistuksen ilmastovaikutukset ovat nousemassa entistä enemmän keskusteluun. Hanke voisi edistää tekstiilien ja muiden tuotteiden kierrätystä. Kansallisella tasolla tällaisella kokeilulla on tällä hetkellä aidot onnistumismahdollisuudet vain Helsingissä riittävän volyymin saamiseksi.

Hankkeen osaamis- ja elinkeinoperustan luominen arvioidaan kuitenkin jäävän rajalliseksi. Toiminnan liiketoimintamalli on vastaava kuin kauppakeskuksilla. Toimintaan kerätään mukaan vastuullisuuskriteerit täyttäviä yrityksiä, kuten käytettyjä ja/tai ekologisia ja kotimaisia tuotteita myyviä kauppiaita tai korjauspalveluita tarjoavia liikkeitä. Tarkoituksena on sitten analysoida ja kuratoida sekä

yritykset että tuotteet. Käytännössä Intro Marketing oy vuokraa tilat ja tekee yhteismarkkinoinnin kaikille sen toimijoille.

Kyseessä vaikuttaa hakemuksen perusteella pohjimmitaan olevan hyvin tavanomainen markkinapaikka tai tavaratalo. Valittu segmentti on käytetyt tuotteet ja materiaalit, joihin osa jo olemassa olevista digitaalisista markkinapaikoista myös keskittyy. Erikoisuutena hankkeessa olisi se, että tuotteet ovat kuratoituja ja asiakas voisi käytettyjen tuotteiden osalta valita ottaako tuotteen arvon rahana vai käyttääkö sen uuden tuotteen hankintaan. Joukkorahoitus voisi olla kiinnostava vaihtoehto, mutta ei välttämättä realistinen muuhun kuin yhteisön toimintaan, jos tästä haetaan samalla liiketoimintaa.

Digialustansa osalta hanke kilpailee olemassa olevien yritysten kanssa. Uuden kilpailijan luomisen tukemiselle pitäisi olla aivan erityiset perusteet siihen, miten tämä olisi hyödyllistä ekosysteemin kehittämiseksi ja missä määrin se olisi kilpailulainsäädännön mukaista.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Hankkeen kohteena on liiketoiminnallisen konseptin kehittäminen ja käytännössä tuen kohteena on yksi yritys, joka kylläkin tulevassa toiminnassaan verkottaa myös muita yrityksiä. Hankkeen tavoite organisoida kierrätystä ja kirpputorimaista toimintaa voisi innostaa kuluttajia tekemään kestävämpiä valintoja ja yrityksiä tuottamaan kestävämpiä palveluita. Samalla materiaalihallinta voi tehostua ja tuotteiden käyttöaste kasvaa.

Hankkeessa tarjotaan pienyrityksille ja erilaisille kiertotalouspalveluille myyntikanava ja pääsy markkinoille, mikä voi myös edistää yritysten kasvua ja työllistämistä sekä mahdollisesti uusien yritysten syntymistä. Palvelun kautta asiakkaat löytävät paremmin kestävien tuotteiden ja palveluiden myyjät ja myyjät tavoittavat paremmin kohdeasiakkaansa, joten kaupankäynti voisi vilkastua.

Hankehakemuksessa mainittu innovaatiotoiminta vaikuttaisi käytännössä olevan lähinnä kuluttajapalautteen ja -ideoiden kerääminen ja toimittaminen hankkeessa mukana oleville toimijoille.

Hankkeen vertailukohteena esitetyssä Ruotsissa toimivassa Retunassa toiminnan omistaa kunta ja mukana on muun muassa kunnan pajatoimintaa, jossa esimerkiksi työllistettävät henkilöt käyvät läpi Retunalle lahjoitettuja tuotteita. Mikäli Retuna-mallia lähdetään toteuttamaan Helsingissä, toiminnan suhdetta kaupungin omaan kierrätysmyyntiin kuten Uusix-verstas, Pakilan työkeskus, Kierrätyskeskus, Staran poistomyynti ja kaupungin sisäinen Stadi kierrättää -nettisivusto olisi syytä tarkentaa.

Hankkeen tarvittavien tilojen saaminen saattaa nousta haasteeksi.

Strategian mukaisuus:

Hanke toteuttaisi kaupunkistrategian tavoitetta toteuttaa päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita yhteistyössä yritysmaailman ja kaupunkilaisten kanssa.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Hanke voisi lisätä asukkaiden tietoisuutta kestävästä valinnoista ja antaa myös helpompia mahdollisuuksia tehdä niitä. Jos saman katon alle saadaan myös erilaisia korjauspalveluita, helpottuu näiden käyttö asukkaiden näkökulmasta, kun ei tarvitse etsiä ympäri kaupunkia

Muut arviointikriteerit:

Hankkeen rahoittaminen innovaatorahastosta ei ole perusteltua, sillä hanke tulkitaan merkittävin osin olevan yksittäisen yrityksen toiminnan käynnistäminen. Innovaatorahaston rahoitusosuus olisi hankkeessa suuri, 78 prosenttia, suhteessa odotettavissa olevan elinkeino- ja osaamisperustaa luovan hyödyn laajuuteen. Toiminta vaikuttaisi olevan vasta ideointivaiheessa.

5 Mobedig Oy (Happymoor) ja Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy (Ekokompassi): #happymoorfinland

Toteutusaika:	04/2020-06/2021
Yhteistyötahot kaupungilla:	Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Yhteistyötahot muualla:	SeaLife Helsinki Oy, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr, Aalto yliopisto International Design Business Management
Kokonaiskustannukset:	306 840 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2020	Happymoor: 100.000 Ekokompassi: 35.000 yht. 135.000 €	64 840	2020	0
2021	Happymoor: 40.000 Ekokompassi: 10.000 yht. 50.000	57 000	2021	0
Yht.	185 000	121 840	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

#happymoorfinland -hankkeessa pilotoidaan Helsingissä uudenlainen yhteistekemisen formaatti HAPPYMOOR Satama. Se kokoaa yritykset, yhteisöt, asukkaat ja kaupunkiorganisaation rakentamaan yhdessä viihtyisämpiä kaupunkia ja kestävämpää liiketoimintaa. HAPPYMOOR satamassa jaetaan tekemistä ja resursseja ja luodaan yksin ja yhdessä parempia asiakasreittejä ja merkityksellisempiä kokemuksia pilottialueen asukkaille. Yhteistekemisen tuotoksena syntyy uudenlaisia monistettavia kokemusformaatteja, jotka lisäävät Helsingin ympärivuotista viihtyvyyttä, ihmisten onnellisuutta sekä yhteistekemiseen osallistuvien yritysten ja yhteisöjen elinvoimaa. Visiona on synnyttää glokaali, taloudellisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävä formaatti ja alusta yhteistehdä onnellisempia kaupunkeja.

Tavoitteet:

1. Luoda taloudellisesti kestävä malli rakentaa ja käynnistää kaupungissa paikallinen, yrittäjävetoinen arvoverkosto ja sen toiminta, jossa yhteistehdään onnellisempaa kaupunkia osana glokaalia liiketoimintaekosysteemiä.
2. Luoda uudenlaisia asukkaiden onnellisuutta lisääviä, monistettavia kokemusformaatteja, jotka ovat lokalisoitavissa uusiin kaupunginosiin ja kaupunkeihin Suomessa sekä maailmalla.
3. Luoda systemaattinen yhteistekemisen formaatti, jossa yritykset, yhteisöt ja kaupungit jakavat tekemistä ja resursseja luodakseen resurssiviisaasti yksin ja yhdessä parempia asiakasreittejä ja onnellisempia kokemuksia.

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Hakemuksessa on esitetty hyviä tavoiteltavia päämääriä yritysten näkökulmasta muun muassa yhteinen arvonluontiverkosto, resurssien jakaminen, yhteistyö ja digitaalinen palvelujen tarjoaminen ja digiostaminen, ympärivuotisuus sekä liikkumisohjelman tavoitteet. Hankkeen konkreettisesta sisällöstä on kuitenkin hakemuksen perusteella vaikea saada selkeää kuvaa.

Hankkeen alussa kerätään mukaan yrityksiä ja selvitetään näiden tarpeita. Sitoutuneita yrityksiä on tässä vaiheessa kaksi. Osallistuvat yritykset maksavat liittymis- ja palvelumaksun ja saavat pääsyn yhteiskehittämisen alustaan. Alustaan on kerätty yksinyrittäjiä muun muassa muotoilualalta, jotka auttavat osallistuvia yrityksiä heidän liiketoimintansa kehittämisessä ja ideoivat niin sanottuja elämiskonsepteja, joiden puitteissa mukana olevat yritykset voivat markkinoida ja kehittää palveluitaan. Kehittämistyöhön osallistetaan myös kaupunkilaisia. Kaupungin omat palvelutkin voivat olla osa konseptia, erityisesti kaupungin liikkumisohjelma.

Mukana olevien yritysten myynti saattaa nousta elämiskonseptien myötä, jos saadaan enemmän ihmisiä kuluttamaan palveluja. Yritykset saattavat myös kehittää uusia palveluja hankkeen puitteissa. Hanke voi siten edistää Helsingin osaamis- ja elinkeinoperustaa.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Hankkeen tavoitteena on luoda yritysekosysteemi, jossa yhteiskehitetään elämiskonsepteja. Yhteistekemisen formaatissa keskeinen tavoiteltu hyöty on mahdollistaa se, että myös kaikkein pienimmille mikroyrityksille ja yhteisöille pystytään tarjoamaan taloudellisesti kestävästi näiden oman liiketoiminnan kehittämiseen osaamista ja liiketoiminnan arvoa kasvattavia työkaluja, kanavia ja kumppanuuksia. Toimiessaan hanke voisi siis palvella pieniä yrityksiä.

Toiminta on kuitenkin hyvin alkuvaiheessa ja hankkeen alussa vasta kerätään tietoa ja sitoutetaan yrityksiä. On vaikea arvioida hankkeen vaikuttavuus, kun ei ole tietoa siitä kuinka suuri määrä yrityksiä tähän saadaan mukaan. Hankkeen toteutettavuus arvioitaisiin realistisemmaksi, jos suurempi määrä yrityksiä olisi sitoutuneita toimintaan jo ennen innovaatorahaston rahoituksen hakemista. Myös pilottikaupunginosat määritellään vasta hankkeen alettua. Hankkeessa kehitettäviä kokemusformaatteja on lisäksi kuvattu melko yleisluonteisesti ja konkreettisia esimerkkejä on tuotu esiin vain vähän.

Ekokompassin rooli hankkeessa vaikuttaa irralliselta. Kinos Oy kehittää hankkeessa ympäristöjärjestelmää mikroyrityksille ja edistää samalla Happymooren toimintaa kestävyysnäkökulmasta.

Strategian mukaisuus:

Hanke tukisi toimiessaan Helsingin kaupungin tavoitetta olla Euroopan houkuttelevin osaamiskeskittymä yrityksille ja yksilöille, jotka haluavat tehdä maailmasta paremman paikan.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Hanke voisi toimiessaan synnyttää uusia elämispalveluja kaupunkilaisille.

Muut arviointikriteerit:

Hankkeen rahoittamista ei arvioida perustelluksi. Merkittävän rahoituksen myöntämiseen pienelle ja nuorelle toimijalle arvioidaan sisältyvän riskejä. Riskiä lisää se, että hankkeeseen ei vielä hakuvaiheessa ole kovin laajasti sitoutunutta yritysjoukkoa. Mikäli hanke ei onnistu saamaan tarpeeksi osallistujia

Happymoor -alustalle, malli ei toimi. Hankkeen jälkeen toiminnalle arvioidaan tarvittavan noin 20 prosentin jatkuva rahoitus kaupungilta. Toiminta ei siis tule toimimaan itsenäisesti.

Hakemuksen mukaan kaupunki tarjoaisi hankkeelle oman koordinaattorin, mutta tässä vaiheessa käytännössä hyvin pienellä panostuksella. On siis riski, että kytkös kaupungin palveluihin jää hankkeessa ohueksi.

Hankkeessa luodaan verkosto ja alusta erikokoisille yrityksille ja muille toimijoille näiden keskinäistä yhteistyötä varten. Tämän tyyppinen toiminta voisi myös olla kaupungin omaa toimintaa, johon ostettaisiin palvelua kilpailuttamalla. Vastaavan tyyppisiä palveluita voisi siis olla markkinoilla tarjolla myös monien muiden toimijoiden ja toimijakonsortioiden kautta. Innovaatorahastosta on myös tästä syystä vaikea rahoittaa hanketta.

6 MyData Global ry: Citizen Roaming – Kaupunkilaistiedon liikuteltavuus

Toteutusaika:	8/2020 - 10/2021
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslia
Yhteistyötahot muualla:	Forum Virium Helsinki Oy, Open and Agile Smart Cities, 1001 Lakes Oy
Kokonaiskustannukset:	116 400 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2020	57 200	-	2020	0
2021	59 200	-	2021	0
Yht.	116 400	-	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

“Citizen Roaming – Kaupunkilaistiedon liikuteltavuus” -hanke sujuvoittaa kaupunkilaisen elämää. Projekti mahdollistaa ja sujuvoittaa kaupunkilaisdatan jakamista ja yhteishyödyntämistä kaupunkilaisten ja kaupunkien yhteiseksi hyödyksi. Hankkeessa luodaan toimintatapoja henkilötiedon liikkumiselle eri palveluiden ja kaupunkien välillä kaupunkilaisen suostumuksella, jolloin henkilötiedon hyödyntämispotentiaali kasvaa merkittävästi.

Hankkeen mahdollistama kaupunkilaispalveluiden ekosysteemi sujuvoittaa kaupunkilaisten ja kaupunkien elämää kolmella tapaa:

1. Datan jakaminen kaupungin ja yksityisen sektorin palveluntarjoajien välillä tarjoaa kaupunkilaiselle yhtenäisen ja helpon käyttökokemuksen.
2. Datan jakaminen kaupunkien välillä mahdollistaa elämäntilanteisiin pohjautuvan, yhtenäisen palvelutarjonnan jossa esimerkiksi muutto kaupungista toiseen voidaan toteuttaa sekä kaupunkilaisen että kaupunkien näkökulmasta mahdollisimman virtaviivaisesti.
3. Digitaalisten palveluiden ekosysteemi mahdollistaa ennakoivan palveluiden tarjoamisen kaupunkien toimesta ja kaupunkilaisen elämän helpottamiseksi.

Tavoitteet:

1. Helsingin ja Suomen elinkeinoperustan tukeminen synnyttämällä yhteinen markkina digitaalisille henkilökohtaista dataa käyttäville kaupunkilaispalveluille.
2. Nostaa Helsinki globaaliksi edelläkävijäksi yhtenäisten käytäntöjen määrittelyssä henkilödatan eettiselle hyödyntämiselle ja liikkuvuudelle kaupunkikontekstissa.
3. Lisätä kaupunkilaisten digitaalisten palveluiden käytön helppoutta sekä vähentää tietosuojan liittyviä riskejä ja huolia.

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Hankkeessa tuotettavassa niin sanotussa pelikirjassa myDatalle selvitetään datan siirtämisen

edellytyksiä eri toimijoiden välillä. Käytännössä kyseessä on selvitystyö ja hanke luo selkeästi osaamisperustaa myDataan liittyen.

Elinkeinoperustan luominen hankkeessa jää hieman epäselväksi. Hankkeen pääfokus on kaupungin oman ja muiden julkisten toimijoiden toiminnan ja palvelujen kehittämisessä. Elinkeinoperustan luominen perustellaan hakemuksessa sillä, että tuotettava pelikirja tai sääntökirja voisi synnyttää markkinan. Yritykset toki voivat kehittää kohdennettumpia ja käyttäjäystävällisempiä palveluja jos saavat laajemmin käyttöönsä myDataa. Jotta markkina toimii, niin kaikkien tarvittavien tahojen ansaintalogiikat pitää olla kunnossa ja varsinkin kuluttajan kannalta mallin on oltava sekä luotettava että erittäin helppo käyttää. Hankesuunnitelma pitää toki sisällään aktivoitumisen paikallisissa yritysekosysteemeissä. Aiheesta kiinnostuneita yrityksiä kutsutaan mukaan sekä kaupunkilaistiedon liikuteltavuuden mahdollistamien työkalujen suunnitteluun, että eri palveluihin soveltamiseen, joka tehdään tulosten jalkautusvaiheessa.

Hakemuksessa mainittu pelikirja auttaisi osaltaan luoman yhteistä tilannekuvaa ja siten paremmin hahmottamaan myDataan mahdollisuuksia, ei pelkästään kaupunkien välisen tiedonvaihdon suhteen, vaan myös yritysten ja yhteisöjen liiketoimintamahdollisuuksista ja haasteista. Lopputuloksena syntyvän standardin jalkauttaminen on kuitenkin kysymysmerkki. Liiketoiminnan näkökulmasta sen hyödyntäminen ei ole pakollista ja varmasti sovitut linjaukset vaikuttavat vahvasti siihen, haluavatko yritykset aidosti hyödyntää sitä.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Hanke liittyy Helsingin kaupungin digitalisaatio-ohjelman Kaupunkilaispalvelut-osiossa kehitettävään myDataWallet kehitysaktiviteettiin. Helsingin kaupungilla ei ole olemassa kattavaa asiakastiedon hallintaa eikä myöskään sen osaksi kuuluvaa ”myData” toimintoa. MyData tarkoittaa käytännössä sitä, minkä kuluttaja kokee kirjautuessaan sähköiseen myyntipalveluun yrityspuolella. Julkisella puolella paras esimerkki on Kanta-palvelu. Kanta-palvelua lähellä oleva yksityinen myData-esimerkki on vaikkapa yksityisen lääkärin sähkoinen terveyspalvelu. Kyse on siitä, että kuluttaja näkee oman palvelu- ja toimintahistoriansa sekä voi itse hallinnoida, kuka saa tätä historiaa hyödyntää mihin.

Hankkeen ehdotetut tuotokset tukevat Helsingin kaupungin palvelujen tarjontaa osana Helsingin yritysekosysteemiä, jos myDataWallet tehdään ensin niin, että se jatkossa skaalautuu kaupungin laajuiseksi ja kykenee hallitsemaan kaikki 749 kaupungin palvelua jossain vaiheessa. Hankkeella on potentiaalia lisätä Helsingin myData -hankkeen vaikuttavuutta sekä paikallisesti että kansainvälisesti. Mikäli täällä kokeiltavat rajapintastandardit saadaan osaksi EU-laajuisia yhteistä tekemisen mallia paikallinen ICT-palveluekosysteemi voi saada uutta kilpailuetua.

Strategian mukaisuus:

Mydata kokonaisuuden edistäminen on strategisesti merkittävää ja se kytkeytyy hyvin kaupungin strategiaan tavoitteisiin ja digitalisaatio-ohjelmaan. Nykyinen strategia ei kuitenkaan suoraan tavoittele kaupungin palvelujen ja yksityisten palvelujen yhteistä palvelualustaa.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Ideaalitilanteessa hanke voisi edesauttaa sitä, että kuntalainen, yritys ja yhteisö kykenisi hallinnoimaan omaa palvelunkäyttöään modernilla tavalla joskus tulevaisuudessa. Hanke edistäisi kaupungin toimivuutta ja selkeyttä tiedon jakamisen, säilömistä ja hyödyntämisen periaatteita. Hanke voisi antaa lisää vauhtia kaupungin asiakaskokemuksen parantamiseen tähtäävään työhön ja sitä kautta parantaa kaupungin digitaalisten palveluiden asiakaskokemusta ja asiakastyytyvyyttä. Datan

jakamisen mahdollistamat uudet palvelut voivat lisätä hyvinvointia, esimerkiksi personoidun palvelutarjonnan muodossa.

Käytännössä myDataGlobal:n takana on ajatus kaupunkilaisen palveluekosysteemistä, riippumatta siitä tuleeko palvelu kaupungilta, yritykseltä tai muulta yhteisöltä. MyDataGlobal pyrkii rakentamaan palikan, joka siis mahdollistaa kaupungin palvelut ja yksityiset palvelut ”metalompakoksi”. Kaupunkilainen voisi visiossa nähdä käyttämänsä apteekit, julkiset terveysasemat, koirapuistot ja koulut ja niin edelleen samassa kokonaisuudessa ja säättää kuka näkee ja saa käyttää mitäkin tietoa tämän henkilön palvelujen käytöstä.

Asia liittyy EU:n tietosuoja-asetukseen, jota alettiin soveltaa kaikissa EU:n jäsenmaissa kevästä 2018 lähtien. Kun kerran hankkeen tarkoitus on määrittää tekninen standardi ja sääntökirja kaupunkilaisen henkilötietojen käsittelyyn, kyse on suoraan kaupungin tietosuojakenttään liittyvä toiminta. Tavoiteltava sääntökirja tulisi olla kaupungin tietosuojavaltuutetun hyväksymä ja ehkä myös käsitelty ja hyväksytty kaupungin poliittisissa elimissä.

Datan jakamiseen kaupungin ja yksityisen sektorinkaan välillä on vahvat lainsäädännölliset rajoitukset. Helsinki tekee parhaillaan myData-operaattoritoimintaan liittyvää tietosuojan vaikutusten arviointia. Työtä on tehty Helsingin tietohallinnon ja tietosuojatiimin yhteistyönä sekä tiiviissä yhteistyössä Espoon, Turun, Oulun ja Tampereen kanssa. Tilanne vaikutusten arvioinnin suhteen vaikuttaa tällä hetkellä siltä, että ei välttämättä päästä yksikäsitteisiin tulkintoihin esimerkiksi tiedonhallintalain suhteen. Lain valmistelijalla ja kaupungeilla näyttäisi olevan eri linjat. Hanke voisi osaltaan auttaa selkeyttämään tätä kulmaa.

Muut arviointikriteerit:

Hankkeen rahoittamista ei tässä muodossa arvioida olevan perusteltua innovaatorahastosta, sillä elinkeinoperustan luominen hankkeessa jää epäselväksi.

Hakemus on yleisesti hyvä ja huolella laadittu ja hakija on uskottava toimija, jolla on vahva yhteys kaupungin strategiaosastolle ja hyvä kansainvälinen verkosto. Hankkeella ei kuitenkaan ole muuta rahoitusta, vaikka sisältö kohdistuu laajasti myös muualle kuin Helsinkiin.

7 Springboard Entrepreneurship AB: Springboard Ponnahduslauta Yrittämiseen

Toteutusaika:	8/2020 - 12/2022
Yhteistyötahot kaupungilla:	NewCo Helsinki
Yhteistyötahot muualla:	Global Platform 5 Oy, Envisage, Naapurusto, Hanken Business Lab, Hanken School of Economics, Business Finland, Nordkapp
Kokonaiskustannukset:	959 200 euroa

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2020	194 400	5 000	2020	0
2021	363 000	50 000	2021	0
2022	346 800	-	2022	0
Yht.	904 200	55 000	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

Springboard on uusi innovatiivinen ratkaisu työttömyyden vähentämiseen sekä uusien yritysten luontiin. Helsingin kaupunkistrategiassa 2017–2021 linjataan, että ”Helsinki arvioi miten se voi omassa hankintatoimessaan paremmin edistää innovatiivista yrittäjyyttä” sekä, ”koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle”. Springboard -hankkeen alusta on yrittäjyyttä ja työllistymistä varten alkuvuoden 2020 aikana kehitetty toimintamalli. Tulevaisuudessa alustaa pyritään kehittämään käyttökokemuksiin perustuvan palautteen perusteella. Alusta on sähköisen alustan ja konkreettisten tilaisuuksien yhdistelmä, mutta ohjelman voi suorittaa myös täysin etänä.

Elämme pahimpia aikoja vuosikymmeniin, sillä talous, koulutus, terveydenhuolto ja yhteiskunta ovat kriisissä. Työttömyys kasvaa päivittäin ja uutta liiketoimintaa ei synny tarpeeksi nopeasti vastaamaan työttömien uudelleen sijoittamiseen. Hankkeen tavoitteena on luoda pysyvä alusta, joka mahdollistaa kenelle tahansa uusien liikeideoiden tehokkaan lanseeraamisen, luoden niille parhaat mahdolliset edellytykset onnistumiseen. Alusta synnyttää innovaatioekosysteemin, joka tuo yhteen akateemisen, yksityisen sektorin ja kaupungin toimijat. Sen avulla syntyy uutta työtä ja uusia yrityksiä, joilla on hyvä perusta ja tukiverkosto ohjaamassa oikeaan suuntaan.

Springboard on Hankenin kauppakorkeakoulun yrittäjyysyhteisön (Hanken Entrepreneurship Society) omistama alusta. Springboard järjestetään neljä kertaa vuodessa ja jokaisella kerralla kuusi viikkoa pitkä tuotteistamisohjelma maksimoi osallistujien onnistumisen muuttaen idean tuotteistetuksi palveluksi ja siitä edelleen ohjaten sen liiketoiminnaksi.

Hankekumppani Global Platform 5 (www.gp5.fi) tarjoaa alustalle tukipalvelua, joka tuottaa verkostonsa kautta eri taustaisia työllistettäviä työnhakijoita sekä työvoimaa tarvitsevia yhtiöitä. Tämän avulla alusta pystyy konkreettisesti kohdistamaan kysynnän ja tarpeen. GP5 tuo lisäksi koulutus- ja asiantuntijapalvelut sekä valmiit koulutukselliset moduulit alustan piiriin.

Hankekumppani NewCo Helsinki on Helsingin Kaupungin yrittäjyyspalvelu, jonka tavoitteen on auttaa ja tukea kaupungin sisäistä yritystoimintaa. NewCon rooli hankkeessa on tarjota tukea ja apua yrityksille etabloitumisen jälkeen ja osallistua koulutusmateriaalin validoimiseen ja luomiseen.

Yhdessä nämä kolme toimijaa mahdollistavat alustan, joka luo uutta liiketoimintaa, tarjoaa työttömille uusia työmahdollisuuksia ja täyttää Helsingin Kaupungin tavoitteet luoda kestävää innovatiivista kasvua.

Keskeisenä tavoitteena on myös edistää innovatiivista yrittäjyyttä kehittämällä uusia tuotteita ja palveluja todellisissa käyttöympäristöissä yritysten, kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden välisenä yhteistyönä.

Arviointi ja perustelut

Elinkeino- ja osaamisperusta:

Hankkeessa kehitettävässä sähköisessä palvelualustassa olisi kaksi toimintoa; tukipalvelu yrityksen perustamiseen, sekä työttömien yhdistäminen heidän taitojaan vastaaviin töihin. Alustalla tarjotaan myös digitaalisia kuuden viikon Springboard -kurseja ohjelmaan osallistujille, sisältäen myös fyysisiä opetustapahtumia. Hankkeeseen kuuluu kuusi hackathon -tapahtumaa. Sähköinen palvelualusta on myös palveluiden kauppapaikka, joka tarjoaa työttömille mahdollisuuden työllistyä myymään palveluita. Alustalle tuodaan palvelujen ostajia ja ohjataan työttömiä kaupungin ja TE-hallinnon työvoimapalvelujen kautta tarjoamalla heille uusi työllistämisvaihtoehto. Hankkeen yhteistyökumppanina toimii Tulos osuuskunta, joka tarjoaa mekanismin työllistää siten, että osuuskunta kantaa työnantajavastuut ja -velvollisuudet.

Ajatus startup-palvelujen ja työttömien työllistymispalvelujen yhdistämisestä on kiinnostava. Toimiessaan hanke voisi synnyttää Helsinkiin uusia yrityksiä ja auttaa työttömiä työllistymään. Tämä edistäisi Helsingin osaamis- ja elinkeinoperustaa. Konsepti on kuitenkin hyvin alkuvaiheessa ja hankkeen toteuttaja on vastaperustettu yritys. Digitaalinen yrityspalvelu voisi olla kiinnostava kokeilla aluksi pienessä mittakaavassa. Luontevin kohderyhmä siihen olisi ehkä korkeakouluopiskelijat.

Toiminnan kytkös työttömien työllistämiseen ei vaikuta realistiselta. Hakemus jättää monta avointa kysymystä hankkeen toteutettavuuden osalta. Hakemuksen mukaan arvioidaan, että voidaan työllistää 2000 työtöntä hankeen aikana. Tällaisiin lukuihin kaupungin työllisyysasiantuntijoiden arvion mukaan on hyvin vaikea päästä.

Yritysekosysteemien/ kokeilualustojen/innovaatiotoiminnan kehittäminen:

Hankkeen toimintamalli on hakemuksessa kuvattu hyvin yleisluontoisesti, joten hankkeen potentiaalista vaikuttavuutta on vaikea arvioida. Elementeissä ei vaikuttaisi olevan kovin paljon uutta ja useimpiin osa-alueisiin löytyy jo esimerkiksi valtion, kuntien, järjestöjen rahoittamia toimintamalleja, erityisesti työllisyyden osalta.

Sähköinen yrittäjyyspalvelualustasta voisi olla kiinnostava, jos se perustetaan nimenomaan Hankenin yhteyteen. Malli, jossa toiminnan käynnistäminen rahoitettaisiin käytännössä kokonaan Helsingin kaupungin rahoilla ei kuitenkaan osoita Hankenin sitoutumista toimintaan. Tällaisessa ekosysteemihankkeessa olisi hyvä nähdä relevanttien toimijoiden resursointia ja sitoutumista.

Strategian mukaisuus:

Toimiessaan hanke tukisi kaupunkistrategiaa maailman toimivimpana kaupunkina tarjoten työ- ja toimeentulomahdollisuuksia muun muassa yrittäjyyden muodossa.

Hyödyt asukkaille ja palvelujen kehittämisessä:

Jos hanke onnistuisi tavoitteissaan työttömyysaste voisi laskea ja voisi syntyä uusia yrityksiä ja palveluja palvelemaan kaupunkilaisia.

Muut arviointikriteerit:

Hankkeen rahoittaminen ei arvioida olevan perusteltua innovaatorahastosta. Hankkeessa on monta epävarmuustekijää, kuten että hakija on toimijana hyvin nuori ja hankesuunnitelma vielä jokseenkin täsmentämätön. Hankkeessa toteutettava konsepti on hyvin alkuvaiheessa. Siihen haetaan käytännössä täysimääräinen ja melko suuri rahoitus innovaatorahastosta, eikä muusta rahoituksesta ole vahvistusta. Rahoitus menisi käytännössä konseptin verifioimiseen ja pystyttämiseen.

Springboardin yrittäjyyspalvelualustan toteuttaminen vaatisi hakijan mukaan kaupungilta jatkuvaa rahoitusta vielä hankkeen päätyttyä. Lisäksi hankkeen jälkeen GP5:n tarjoamat työllisyyspalvelut olisi hakijan mukaan tarkoitus myydä kaupungille ja työllistyneistä tarkoitus saada korvaus. Jos kyseinen palvelu kehitetään kaupungin rahoilla, kaupungin tulee huomioida tämä mahdollisissa kilpailutuksissa. Eli jos kaupunki hankkeen päätyttyä kilpailuttaisi tällaisia palveluja, niin GP5:n osalta hintavertailussa olisi huomioitava heidän aikaisemmin saamansa tuki. Malli ei ole siltä osin kestävä.